

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 20.3.2003
COM(2003) 125 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES
PARLEMENT**

**IMPLEMENTATIE VAN HET NIEUWE GEAUTOMATISEERDE SYSTEEM VOOR
DOUANEVERVOER (NCTS)**

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting en belangrijkste conclusies.....	3
2.	Inleiding	4
2.1.	Historische achtergrond	4
2.2.	Het NCTS en de marktdeelnemers.....	5
2.3.	Toekomst van het NCTS.....	5
3.	NCTS- project en implementatie in de lidstaten van de EU	6
3.1.	Ontwikkeling van het NCTS-project	6
3.2.	Implementatie van het NCTS in de lidstaten van de EU	7
3.3.	Evaluatie.....	10
4.	Implementatie van het NCTS in de andere landen.....	12
4.1.	Landen die partij zijn bij de overeenkomst inzake gemeenschappelijk douanevervoer ¹²	
4.2.	Implementatie van het NCTS in andere landen	13
4.3.	Evaluatie.....	14
5.	Conclusies	16

1. SAMENVATTING EN BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

Het Europees Parlement en de Raad geven in hun Beschikking nr. 105/2000/EG van 17 december 1999¹ uitdrukking aan de wens dat het nieuwe geautomatiseerde systeem voor douanevervoer (NCTS) uiterlijk op 30 juni 2003 volledig ten uitvoer wordt gelegd.

In artikel 1, punt 3, onder b), van deze beschikking wordt de Commissie verzocht het Europees Parlement en de Raad in kennis te stellen van alle vertragingen bij de implementatie van het NCTS.

Deze mededeling reikt verder dan de bovengenoemde eisen en omvat een globaal overzicht van de bij de implementatie van het NCTS gemaakte vorderingen, niet enkel in de lidstaten van de EU doch ook in de partijen bij de overeenkomst betreffende een gemeenschappelijke regeling voor douanevervoer en in de andere kandidaat-lidstaten.

Deze mededeling onderkent bovendien de belangrijke bijdrage van de vier landen die het NCTS op 10 mei 2000 mede in werking hebben gesteld (Spanje, Italië, Duitsland en Zwitserland) door hun eigen applicaties te ontwikkelen en het internationale berichtenverkeer op gang te brengen.

Op het niveau van de Gemeenschap hebben alle lidstaten zich ertoe verbonden de door het Europees Parlement en de Raad vastgestelde uiterste termijn na te leven. De Commissie merkt evenwel op dat de programma's van België, Finland, Frankrijk, Ierland en Portugal een bijzonder strak tijdschema zullen moeten volgen opdat deze termijn kan worden nageleefd en geeft uiting aan haar verontrusting over de implementatie van het NCTS in Oostenrijk, Griekenland en Luxemburg, gezien de taken die deze overheidsdiensten nog dienen te verrichten.

In het kader van de overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer hebben Noorwegen en Zwitserland al hun douanekantoren op het NCTS aangesloten, terwijl de aansluiting van Tsjechië einde maart 2003 geheel voltooid zal zijn. De verwachting is dat Hongarije en Slowakije het systeem nog vóór hun toetreding zullen toepassen. De Commissie heeft evenwel twijfels ten aanzien van de implementatie van het NCTS in Polen.

De andere kandidaat-lidstaten die geen partij zijn bij de Overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer zullen aan de toetredingsvoorwaarden moeten voldoen. De situatie in Letland zal wat dit betreft van nabij worden gevolgd.

¹ PB L 13 van 19.01.2000, blz. 1

2. INLEIDING

2.1. Historische achtergrond

In december 1995 heeft het Parlement tijdens zijn plenaire zitting op basis van een voorstel van de Conferentie van Voorzitters besloten een tijdelijke enquêtecommissie in te stellen om de vermeende overtredingen of het wanbeheer van de regeling voor communautair douanevervoer te onderzoeken².

In hun Beschikking nr. 210/97/EG van 19 december 1996³ geven het Europees Parlement en de Raad uitdrukking aan de wens dat het communautair douanevervoer wordt geautomatiseerd en wordt 1998 als uiterste tijdslimiet voor de implementatie van het systeem vastgesteld.

Het verslag en de aanbevelingen van de tijdelijke enquêtecommissie werden op 20 februari 1997 ingediend (doc. PE 220.895/def.).

Nadat zij in de gelegenheid waren gesteld de basisbeginselen (doc. DGXXI/2128/95 rev. 2) van het NCTS-project van de Commissie te bestuderen, gaven de leden van de tijdelijke enquêtecommissie in hun aanbevelingen de mening te kennen dat het NCTS onontbeerlijk was om de regelingen voor communautair en gemeenschappelijk douanevervoer onder controle te brengen en kwamen zij tot de conclusie dat dit systeem zonder uitstel moet worden geïmplementeerd.

In hun Beschikking nr. 105/2000/EG van 17 december 1999⁴ tot wijziging van Beschikking nr. 210/97/EG refereren het Europees Parlement en de Raad dan ook uitdrukkelijk aan het NCTS, onderkennen zij de vertragingen bij de automatisering van het systeem en stellen zij een nieuwe implementatiedatum (30 juni 2003) vast.

De tijdelijke enquêtecommissie beveelt niet enkel aan het douanevervoer te automatiseren, doch ook de wetgeving inzake het communautair en gemeenschappelijk douanevervoer te verbeteren en te vereenvoudigen.

De hiervoor vereiste herziening van de regelingen voor communautair douanevervoer (Verordening van de Commissie (EG) nr. 2787/2000⁵) en gemeenschappelijk douanevervoer (Besluit nr. 1/2000⁶ van de gemengde commissie EG-EVA) is op 1 januari 2001 in werking getreden. In het kader van deze hervorming van de wetgeving betreffende douanevervoer werd de rechtsgrondslag geherstructureerd, werden de regelingen voor communautair en gemeenschappelijk douanevervoer meer met elkaar in overeenstemming gebracht en werd het systeem van zekerheidstelling gewijzigd.

² PB C 7 van 12.01.1996, blz. 1

³ PB L 33 van 04.02.1997, blz. 24

⁴ PB L 13 van 19.01.2000, blz. 1

⁵ PB L 330 van 27.12.2000, blz. 1

⁶ PB L 9 van 12.01.2001, blz. 1

Alle uit deze herziening voortvloeiende wijzigingen werden eveneens in de systeemspecificaties van het NCTS geïntegreerd.

2.2. Het NCTS en de marktdeelnemers

Ingevolge de bovengenoemde herziening van de regelingen voor communautair en gemeenschappelijk douanevervoer en overeenkomstig Verordening (EG) nr. 993/2001 van de Commissie⁷ dienen toegelaten handelaren⁸ uiterlijk op 31 maart 2004 elektronisch op het NCTS te zijn aangesloten. De verwachting is dat als gevolg van dit rechtsvoorschrift de handelaren zich zo spoedig mogelijk op het systeem zullen aansluiten.

Tijdens de negende bijeenkomst van de "Transit Contact Group" (douane en handelaren) die op 13 december 2002 te Brussel heeft plaatsgevonden, werd aan de aanwezigen de functionaliteit van het NCTS als omschreven in de Functional Transit System Specification (FTSS) uiteengezet en toegelicht aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden van douanevervoertransacties. Deze presentatie had ten doel de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven de talrijke mogelijkheden van het NCTS in herinnering te brengen en hen te overtuigen van de voordelen van een aansluiting op het geautomatiseerde systeem voor douanevervoer.

De handelaren waren het er zonder uitzondering over eens dat de functionele specificaties van het systeem geheel aan hun eisen voldeden. Zij merkten evenwel op dat, aangezien de implementatie van het NCTS op nationaal niveau tot de bevoegdheid van de nationale overheidsdiensten behoort, de interfaces tussen de douane en de handelaren van land tot land verschillen.

2.3. Toekomst van het NCTS

Het NCTS-project was aanvankelijk beperkt tot de regelingen voor douanevervoer. Gezien evenwel de door het systeem geboden mogelijkheden op het gebied van de gegevensuitwisseling tussen de douanediensden, de nieuwe eisen die aan het toezicht op de uitvoer worden gesteld, het US Container Security Initiative (CSI), de noodzaak toezicht te houden op het verkeer van accijnsgoederen en het door de Commissie opgezette "Electronic-Customs"-project, vormt het NCTS de hoeksteen van al deze projecten. De onderliggende filosofie van het NCTS, in samenhang met de voor dit systeem ontwikkelde structuur en de methoden voor het uitwisselen van gegevens tussen de overheidsdiensten, zal de basis vormen van al deze projecten. Met het NCTS worden de grondslagen gelegd van de nieuwe werkmethoden van de Europese douanediensden.

⁷ PB L 141 van 28.05.2001, blz. 1

⁸ Herzieningsclausule voor toegelaten afzenders volgens Verordening EG 993/2001

3. NCTS- PROJECT EN IMPLEMENTATIE IN DE LIDSTATEN VAN DE EU

3.1.Ontwikkeling van het NCTS-project

Het NCTS-project heeft betrekking op het douanevervoer dat plaatsvindt onder geleide van een ED (Enig Document) aangifte - ongeacht de wijze van vervoer - met inbegrip van de vereenvoudigde procedures die in de kantoren van vertrek en bestemming worden toegepast. Dit betekent dat het NCTS-project voorlopig in hoofdzaak betrekking heeft op het wegvervoer. Voor de andere wijzen van vervoer (spoor en grote containers, luchtvervoer, zeevervoer en vervoer door pijpleidingen) werden specifieke, niet op het ED gebaseerde procedures vastgesteld. De compatibiliteit van deze procedures met het NCTS-systeem zal te gelegener tijd worden onderzocht.

De Commissie heeft het NCTS-project begeleid en de implementatie van het systeem van nabij gevolgd, met name door:

- de noodzakelijke comité-procedures op besluitvormingsniveau en op operationeel niveau vast te stellen;
- de noodzakelijke verbeteringen in de wetgeving en in de administratieve procedures voor te stellen;
- de noodzakelijke systeemspecificaties te definiëren;
- de noodzakelijke communicatie tussen de bij het project betrokken partijen (helpdesk, conference calls, workshops) te organiseren;
- de "Customs Office List" in te stellen en te actualiseren en de instrumenten voor de nationale overheidsdiensten te testen;
- de technische coördinatie te organiseren en de zogenaamde Minimal Common Core (MCC) (een Transit-applicatie) te ontwikkelen;
- de acties van de bij het project betrokken landen te coördineren en te ondersteunen.

Na de start van het NCTS met een beperkt aantal kantoren en een beperkte functionaliteit (het systeem werd op 10 mei 2000 opgestart in vier landen, met name Duitsland, Italië, Spanje en Zwitserland, later in 2000 en 2001 gevolgd door Nederland, Noorwegen en Tsjechië) werd de functionaliteit uitgebreid. Op 3 december 2001 werd een aanvang gemaakt met de geografische uitbreiding. Tot op heden werden met dit systeem ongeveer 200.000 goederenbewegingen afgehandeld, met recentelijk een weekgemiddelde van 7.500 goederenbewegingen. 868 douanekantoren (27% van het totaal) zijn momenteel op het NCTS aangesloten.

Een onderzoek van de nationale overheidsdiensten door de Commissie in het tweede halfjaar van 2001 toonde aan dat de helft van de douanediensdiensten van de EU goede vorderingen maakte met de implementatie van het NCTS, terwijl uit de programma's van sommige andere diensten bleek dat zij een aanzienlijke achterstand hadden.

Teneinde verdere vertragingen bij de implementatie van het NCTS te voorkomen, heeft de Commissie het initiatief genomen :

- de ministers van Financiën van de lidstaten op 28 februari 2002 schriftelijk kennis te geven van haar verontrusting ten aanzien van het feit dat bepaalde lidstaten de tijdslimiet van medio 2003 voor de volledige implementatie van het NCTS mogelijkwijze niet zullen kunnen naleven;
- tijdens de Raad Interne Markt van 1 maart 2002 andermaal uiting te geven aan haar verontrusting ten aanzien van het feit dat een aantal lidstaten nog niet de nodige infrastructuur voor de implementatie van het NCTS heeft ontwikkeld;
- de voorzitter van het Europees Parlement en de voorzitter van het COCOBU op 12 april 2002 schriftelijk te attenderen op de vertragingen in de planning en de implementatie van het NCTS in sommige lidstaten.

De situatie is in het tweede halfjaar van 2002 verbeterd. Hierna volgt een beschrijving van de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van het NCTS in de lidstaten van de EU in januari 2003.

3.2.Implementatie van het NCTS in de lidstaten van de EU

Blijkens de verslagen van de deelnemers aan de laatste vergadering van de NCTS-stuurgroep van 6 december 2002, het commentaar van de handelaren tijdens de laatste bijeenkomst van de Transit Contact Group van 13 december 2002 en de informatie waarover de Commissie beschikt, is de situatie in de lidstaten van de EU als volgt :

OOSTENRIJK – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. De programmatuur hiervoor is voltooid en wordt momenteel getest. Het eerste Oostenrijkse douanekantoor wordt in het tweede kwartaal van 2003 aangesloten en alle andere douanekantoren, met inbegrip van die waarvoor de uitbreiding gevolgen zal hebben, zullen tegen 30 juni 2003 worden aangesloten.

De toetreding van Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Slovenië zal inderdaad gevolgen hebben voor de meeste Oostenrijkse douanekantoren. Ongeveer 1.300 kilometer van de buitengrens van Oostenrijk met deze landen wordt vanaf 1 mei 2004 immers binnengrens van de EU en het is mogelijk dat de meeste douanekantoren aan deze grens gesloten worden.

Handelaren: De Oostenrijkse douanediens en de handelaren hebben een goede werkrelatie en de invoering van het NCTS heeft kennelijk geen grote problemen doen rijzen. Kleine ondernemingen melden evenwel meer moeilijkheden als gevolg van de uitbreiding.

BELGIË – Heeft de MCC geïmplementeerd. Het douanekantoor van Antwerpen wordt begin 2003 als eerste op het systeem aangesloten en de overige douanekantoren in de douanezone Antwerpen zullen naar verwachting tegen einde maart worden aangesloten. De andere douanekantoren worden tegen einde mei 2003 aangesloten.

Handelaren: Het bestaande systeem van douaneafhandeling wordt aangepast aan het NCTS en het bedrijfsleven zal over een enkel ingangspunt beschikken voor alle

applicaties. Er is een wet in voorbereiding die handelaren met ingang van 1 juli ertoe zal verplichten de douanevervoerprocedures langs elektronische weg in te leiden.

DENEMARKEN – Heeft de MCC geïmplementeerd. Denemarken heeft op 2 december 2002 een aanvang gemaakt met de toepassing van dit systeem, waarbij alle Deense douanekantoren in hoofdzaak als kantoren van bestemming fungeren. Deze kantoren worden thans in toenemende mate bij het douanevervoer betrokken.

Handelaren: Een aantal Deense handelaren is reeds op het systeem aangesloten en de Deense overheidsdiensten zijn voornemens de handelaren te blijven aanmoedigen om zich op het NCTS aan te sluiten.

FINLAND – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. De programmatuur is voltooid en wordt thans getest. Met de aansluiting van de douanekantoren wordt eerlang een aanvang gemaakt en deze zal medio 2003 voltooid zijn.

Handelaren: Finland noemt de contacten met zijn handelaren positief. De eerste tests van de voor de handelaren ontwikkelde programmatuur zullen vermoedelijk in juni 2003 plaatsvinden.

FRANKRIJK – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. De programmatuur is voltooid. Deze wordt momenteel getest en zal naar verwachting in de periode mei-juni 2003 in alle douanekantoren worden geïmplementeerd. De Franse douanediensdiensten zijn ervan overtuigd dat al hun douanekantoren einde juni 2003 op het systeem zullen zijn aangesloten.

Handelaren: Frankrijk heeft medegedeeld dat de werkrelatie met het bedrijfsleven goed is en is voornemens het NCTS vanaf einde mei 2003 open te stellen voor de handelaren. Diverse marktdeelnemers hebben maatregelen genomen om hun systeem aan het NCTS aan te passen en deze aanpassing zou uiterlijk in het tweede kwartaal van 2003 voltooid moeten zijn.

DUITSLAND – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. Momenteel zijn 111 kantoren op het NCTS aangesloten. In het eerste halfjaar van 2003 zullen elke maand 60 kantoren worden aangesloten zodat medio juni alle Duitse douanekantoren op het NCTS zijn aangesloten. Duitsland was een van de vier landen die op 10 juni 2000 met de voorbereidingen zijn begonnen. Dit land heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van het NCTS-project evenals tijdens de eerste internationale testperiode.

Handelaren: Diverse software-bedrijven hebben hun Transit-applicaties voor de handelaren gecertificeerd. De verwachting is dat een groot aantal toegelaten afzenders en toegelaten geadresseerden in de nabije toekomst op het NCTS zal aansluiten.

GRIEKENLAND – Ontwikkelt zijn eigen applicatie. De Griekse douanediensdienst is bezig met de informatisering van alle douaneprocedures en kantoren en de geïntegreerde douanesystemen zouden einde 2003 volledig operationeel moeten zijn. Met de ontwikkeling van de NCTS-applicatie werd in het tweede halfjaar van 2002 een aanvang gemaakt en de Griekse douane heeft medegedeeld dat in maart 2003 met het testen wordt begonnen en dat alle Griekse douanekantoren uiterlijk medio 2003 op het systeem zullen zijn aangesloten. Dit programma is, gezien het zeer strakke tijdschema, bijzonder ambitieus en houdt dientengevolge een aanzienlijk risico in.

Handelaren: De Griekse douane werkt aan een programma voor de aansluiting van

de handelaren. Het is de bedoeling dat deze in het eerste kwartaal van 2004 worden aangesloten.

IERLAND – Heeft de MCC geïmplementeerd. Het eerste Ierse douanekantoor wordt in maart 2003 op het NCTS aangesloten en de resterende 40 kantoren zullen geleidelijk doch voor de uiterste datum van 30 juni 2003 worden aangesloten.

Handelaren: Omdat het bestaande systeem voor de invoering van douanegegevens niet compatibel is met het NCTS is de Ierse douane in januari 2003 met de ontwikkeling van een nieuwe trader interface begonnen. De reacties van het bedrijfsleven op deze ontwikkeling zijn positief.

ITALIË – Heeft zijn eigen applicatie geïmplementeerd. Alle Italiaanse douanekantoren zijn op het NCTS aangesloten. Italië was een van de vier landen waar het systeem op 10 juni 2000 operationeel is geworden. Dit land heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van het NCTS-project en een groot gedeelte van de goederenbewegingen wordt met dit systeem afgehandeld (40% van het totaal).

Handelaren: De handelaren (die geen vereenvoudigde procedures gebruiken) kunnen hun aangiften voor douanevervoer sedert juli 2002 on line indienen. De applicatie voor toegelaten afzenders en geadresseerden wordt momenteel getest en zou eind april 2003 operationeel moeten worden.

LUXEMBURG – België en Luxemburg zijn voornemens hetzelfde MCC-platform te gebruiken. Luxemburg analyseert momenteel deze oplossing in samenwerking met de Commissie. Volgens dit programma zou Luxemburg alle douanekantoren tussen april en juni 2003 op het NCTS aansluiten. Het wordt gaandeweg duidelijk dat dit programma moeilijk uitvoerbaar zal zijn.

De handelaren zullen via het bestaande douanesysteem op het NCTS worden aangesloten.

NEDERLAND – Heeft de MCC geïmplementeerd. Nederland is einde 2000 met de toepassing van het systeem begonnen, doch heeft hiermee tot nog toe slechts weinig goederenbewegingen afgehandeld, namelijk ongeveer 1,4% van het totaal. Alle Nederlandse douanekantoren, met uitzondering van de negen kantoren in Rotterdam die in maart 2003 worden aangesloten, zijn op het NCTS aangesloten.

Handelaren: Momenteel zijn vijf handelaren op het NCTS aangesloten terwijl zes software-bedrijven NCTS-applicaties hebben ontwikkeld die in de handel verkrijgbaar zijn. De verwachting is derhalve dat het aantal aangesloten handelaren in de nabije toekomst sterk zal toenemen.

PORTUGAL – Heeft de MCC geïmplementeerd en de opleiding van het personeel is aan de gang. Volgens het nationale programma zou het eerste douanekantoor op 1 april 2003 op het NCTS moeten worden aangesloten. Het is de bedoeling dat de aansluiting van de resterende kantoren einde juni 2003 voltooid is.

Handelaren: De overheid neemt maatregelen om handelaren te helpen hun aangiften met diverse technische middelen in te dienen.

ZWEDEN – Heeft de MCC geïmplementeerd. Op 2 januari 2003 waren alle Zweedse douanekantoren op het NCTS aangesloten.

Handelaren: Er wordt nauw samengewerkt met het bedrijfsleven, de expediteurs en de software-bedrijven. Het eerste EDI-bericht zal in maart 2003 worden

uitgewisseld. Het is de bedoeling dat einde 2003 een groot gedeelte van de aangiften door middel van EDI wordt gedaan.

SPANJE – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. Alle Spaanse douanekantoren zijn op het NCTS aangesloten. Spanje heeft het voortouw genomen tijdens de gehele implementatiefase van het NCTS en heeft in belangrijke mate bijgedragen tot het welslagen van het project. 40% van het totale aantal goederenbewegingen in het kader van dit systeem is van Spaanse origine.

Handelaren: Alle toegelaten afzenders en toegelaten geadresseerden in Spanje zijn op het NCTS aangesloten.

VERENIGD KONINKRIJK – Heeft de MCC geïmplementeerd. De eerste zes douanekantoren werden op 6 januari 2003 aangesloten en de aansluiting van al de resterende kantoren zal naar verwachting einde juni 2003 voltooid zijn.

Handelaren zullen vanaf april 2003 via e-mail toegang hebben tot het NCTS.

3.3.Evaluatie

Algemeen:

Zoals vermeld zijn België, Finland, Frankrijk, Ierland en Portugal genoodzaakt strakke tijdschema's te volgen om het NCTS volledig te kunnen implementeren tegen de uiterste datum die door het Europees Parlement en de Raad is vastgesteld. De betrokken overheidsdiensten zijn zich terdege bewust van deze situatie en hebben medegedeeld dat zij de nodige maatregelen hebben genomen om de gestelde termijnen na te leven.

Griekenland:

Hoewel Griekenland zich ertoe heeft verbonden de uiterste termijn van 30 juni 2003 na te leven, heeft dit land, na herhaalde wijzigingen in de strategie en het beheer van het project, pas in het tweede halfjaar van 2002 een aanvang gemaakt met de ontwikkeling van zijn Transit-applicatie. Dit is de reden waarom de Commissie twijfelt aan de uitvoerbaarheid van de Griekse implementatiestrategie voor het NCTS. De nationale strategie van Griekenland volgens welke het eerste douanekantoor op 30 mei 2003 en de resterende kantoren één maand later zouden worden aangesloten, lijkt bijzonder optimistisch, te meer omdat de applicatie nog niet geheel voltooid is. Gezien de tijd die nodig is voor de ontwikkeling van een dergelijke applicatie, de diverse testfasen die moeten worden doorlopen en de tijd die nodig is voor de opleiding van het personeel en voor de lokale implementatie van de applicatie zal het Griekse programma zeer moeilijk uitvoerbaar zijn.

Oostenrijk:

Heeft zich ertoe verbonden de termijn van einde juni 2003 na te leven voor al zijn douanekantoren, met inbegrip van die waarvoor de uitbreiding gevolgen zal hebben. Het actieprogramma dat een en ander mogelijk moet maken, is evenwel aan een bijzonder strak tijdschema gebonden, gezien de acties die nog tot een goed einde moeten worden gebracht, en bevat geen noodvoorziening.

Luxemburg:

Heeft zich er eveneens toe verbonden de uiterste datum van 30 juni 2003 na te leven en onderzoekt momenteel op welke wijze deze doelstelling kan worden bereikt. Het programma is evenwel aan een bijzonder strak tijdschema gebonden gezien de werkzaamheden die nog voor juni 2003 moeten worden verricht en die hoogstwaarschijnlijk de ontwikkeling van een uitbreiding naar het Belgische NCTS-systeem zullen omvatten. Bovendien bevat het Luxemburgs programma geen noemenswaardige noodvoorziening voor het geval dat zich moeilijkheden voordoen bij de ontwikkeling van zijn NCTS-systeem.

4. IMPLEMENTATIE VAN HET NCTS IN DE ANDERE LANDEN

4.1. Landen die partij zijn bij de overeenkomst inzake gemeenschappelijk douanevervoer

Stand van de implementatie van het NCTS in de andere landen die partij zijn bij de overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer :

ZWITSERLAND – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. Alle Zwitserse douanekantoren zijn op het NCTS aangesloten. Meerdere handelaren zijn momenteel met het NCTS verbonden en de verwachting is dat dit aantal zal toenemen, aangezien meerdere software-pakketten werden gecertificeerd en op de markt gebracht.

De tijdelijke enquêtecommissie heeft in haar verslag de aandacht gevestigd op de problemen die de administratieve samenwerking met Zwitserland doet rijzen en heeft de Commissie verzocht deze kwestie aan een onderzoek te onderwerpen.

Zwitserland heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwerp-fase van het NCTS-project en in de implementatie van het NCTS. Dit land heeft nauw met de Commissie en de andere nationale overheidsdiensten samengewerkt om het NCTS op korte termijn en onder de beste omstandigheden te kunnen invoeren. Zwitserland was een van de eerste landen die op 10 juni 2000 het systeem operationeel hebben gemaakt. Bovendien heeft Zwitserland het centrale projectteam waardevolle steun verleend door actief deel te nemen aan de internationale testfase en heeft dit land een zeer nuttige evaluatieworkshop georganiseerd. Bovendien heeft Zwitserland actief deelgenomen aan alle vergaderingen en evaluatiesessies die in het kader van het NCTS werden georganiseerd.

Voorts hebben de Zwitserse douaneautoriteiten de deelnemers aan het Gemengd Comité EU-Zwitserland (Chiasso, oktober 2002) onlangs in kennis gesteld van hun voornemen de douane-infrastructuur te Chiasso (aan de Zwitsers-Italiaanse grens) uit te breiden door meer rijstroken aan te leggen en de NCTS-informatie ten volle te benutten om het beheer van de douane-installaties te optimaliseren. De tenuitvoerlegging van dit plan zou de douaneafhandeling bespoedigen van de ongeveer 5.000 vrachtwagens die dagelijks de grens passeren en zou zodoende de huidige bottleneck voor het Noord-Zuid-verkeer in Europa wegnemen.

NOORWEGEN – Heeft de MCC geïmplementeerd. Alle Noorse douanekantoren en de meeste Noorse handelaren zijn aangesloten op het NCTS. De Noorse douane heeft de MCC gebruikt voor het nationale douanevervoer en heeft zonder enig probleem tienduizenden douanevervoertransacties afgehandeld.

IJSLAND – Speelt een beperkte rol in Transit omdat slechts een zeer gering aantal douanevervoertransacties in dit land eindigt.

IJsland heeft tot nog toe geen programma voor de implementatie van het NCTS ingediend, doch heeft bij informele contacten te kennen gegeven dat de weinige douanekantoren in dit land aan het Noorse NCTS-systeem worden gekoppeld.

TSJECHIË – Heeft zijn eigen applicatie ontwikkeld. Negen douanekantoren zijn momenteel op het NCTS aangesloten en tegen het einde van het eerste kwartaal van 2003 zullen de resterende kantoren worden aangesloten.

Handelaren: Zeven software-pakketten zullen over enige tijd in de handel zijn. De douanediens ten van Tsjechië hebben besloten het NCTS verplicht te stellen voor alle Transit-bewegingen die vanaf 1 juli 2003 door toegelaten handelaren worden ingeleid.

HONGARIJE – Zal de MCC implementeren. Het is de bedoeling dat de hardware en de software uiterlijk in februari 2003 in alle douanekantoren geïnstalleerd zijn. De CCN/CSI gateway wordt in juni 2003 in Hongarije geïnstalleerd en de douanekantoren worden medio 2003 aangesloten.

Handelaren: De EDI-specificaties werden de handelaren in november 2002 ter kennis gebracht. De toegelaten afzenders moeten vanaf juni 2003 op het NCTS zijn aangesloten en alle resterende handelaren moeten uiterlijk in maart 2004 zijn aangesloten.

POLEN – Zal de MCC implementeren. De CCN/CSI gateway moet uiterlijk in juni 2003 geïnstalleerd zijn. Polen heeft onlangs medegedeeld dat het project vertraging oploopt. Het zal derhalve niet medio 2003 operationeel zijn, doch later in het jaar. Volgens het nationale projectprogramma zullen bij de toetreding alle Poolse douanekantoren op het NCTS zijn aangesloten.

Handelaren: Polen heeft momenteel geen strategie voor de aansluiting van handelaren. Volgens het projectprogramma zouden de handelaren evenwel uiterlijk op het tijdstip van toetreding moeten zijn aangesloten.

SLOWAKIJE – Ontwikkelt momenteel zijn eigen applicatie die nog andere functionaliteiten dan Transit omvat. Met het testen van deze applicatie wordt een aanvang gemaakt na de installatie van de CCN/CSI gateway die momenteel voor juni 2003 gepland is. Volgens het nationale programma dienen alle douanekantoren medio 2003 op het NCTS te zijn aangesloten.

Handelaren : Twee leveranciers ontwikkelen momenteel software-applicaties voor de trader interface die vanaf mei 2003 beschikbaar zouden moeten zijn.

4.2. Implementatie van het NCTS in andere landen

CYPRUS – is voornemens de MCC als stand-alone-oplossing te installeren. De CCN/CSI gateway wordt in september 2003 geïnstalleerd. De Cyprische autoriteiten gaan ervan uit dat het NCTS bij de toetreding volledig operationeel zal zijn.

Handelaren: Cyprus is gezien het geringe aantal Transitbewegingen dat elk jaar plaatsvindt niet voornemens de handelaren op het NCTS aan te sluiten.

ESTLAND – De douanediens ten van Estland ontwikkelen een nationale applicatie en zullen de MCC als noodvoorziening installeren. De CCN/CSI gateway wordt in juni 2003 geïnstalleerd. Alle Estlandse douanekantoren zijn geautomatiseerd en op het nationale netwerk aangesloten. Er wordt een Transitmodule ontwikkeld die in de loop van het vierde kwartaal van 2003 klaar zou moeten zijn voor de testfase. De Estlandse douaneautoriteiten zijn ervan overtuigd dat deze Transitmodule bij de toetreding operationeel zal zijn.

Handelaren: Het ligt in de bedoeling de specificatie voor handelaren in mei 2003 bekend te maken. Op de datum van toetreding moeten de handelaren op het systeem zijn aangesloten.

LETLAND – Het project heeft talrijke strategiewijzigingen ondergaan. Letland beslist in mei 2003 of het een nationale Transitapplicatie zal ontwikkelen dan wel de MCC zal gebruiken. Volgens het voorgelegde programma zullen alle Letlandse douanekantoren bij de toetreding op het systeem zijn aangesloten.

LITOUWEN – Zal de MCC implementeren en is, voorafgaand aan de implementatie, bezig met het opstellen van de functionele en technische specificaties. De Litouwse autoriteiten gaan ervan uit dat het NCTS op de datum van toetreding volledig operationeel zal zijn. Mochten zich bij de toetreding moeilijkheden voordoen, dan kan de NCTS-applicatie (tijdelijk) als stand-alone-oplossing worden gebruikt.

MALTA – De Maltese douanediens ten zullen vanaf de toetreding een nieuw geïntegreerd douanesysteem toepassen dat onder meer het NCTS (op de MCC gebaseerde module) omvat.

SLOVENIË – Zal de MCC implementeren. De douanediens ten hebben op operationeel niveau een organisatorische structuur voor het beheer van de regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer opgezet. Alle Sloveense douanekantoren zullen bij de toetreding worden aangesloten. Slovenië heeft zich ertoe verbonden zijn handelaren nog voor de toetreding op het systeem aan te sluiten.

BULGARIJE, ROEMENIË EN TURKIJE nemen als waarnemers aan de NCTS workshops deel en bereiden zich voor op de implementatie van het NCTS in een later stadium.

4.3.Evaluatie

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de kandidaat-lidstaten. De volledige implementatie van het NCTS als onderdeel van het "acquis communautaire" is immers een toetredingsvoorwaarde voor de kandidaat-lidstaten.

In een vroeg stadium van het NCTS-project werd besloten dat de kandidaat-lidstaten het NCTS moeten implementeren en één jaar voor hun toetreding tot de EU partij moeten worden bij de overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer. Gezien evenwel de wijzigingen in zowel het tijdschema voor de volledige implementatie van het NCTS door de lidstaten van de EU als het tijdschema voor de toetreding, werden de voorwaarden waaraan de kandidaat-lidstaten moeten voldoen gewijzigd. Van deze landen wordt verlangd dat zij op het tijdstip van toetreding :

- het NCTS geïmplementeerd hebben;
- al hun douanekantoren hebben aangesloten;
- alle hun toegelaten handelaren hebben aangesloten.

Tsjechië, een van de tien kandidaat-lidstaten, waarvan er vier partij zijn bij de overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer, heeft het systeem reeds opgestart in negen douanekantoren. Hongarije en Slowakije zullen het NCTS voor hun toetreding volledig implementeren.

De situatie in de andere zeven kandidaat-lidstaten is als volgt:

Polen

De Poolse douanediensden, in het bijzonder de met het NCTS-project belaste diensten, werden ingrijpend geherstructureerd. Het is moeilijk om een duidelijk beeld te krijgen van de werkelijke situatie met betrekking tot de ontwikkeling van het NCTS-project. De Commissie volgt de ontwikkelingen in dit land op de voet.

Letland

Het project heeft talrijke strategische wijzigingen ondergaan. Letland zou in mei 2003 beslissen of het een nationale Transitapplicatie zal ontwikkelen dan wel de MCC zal gebruiken, doch de verwachting is dat dit land voor de MCC zal opteren. Uit de opgelopen vertraging en de ervaring die met deze problematiek is opgedaan, wordt geconcludeerd dat de kans groot is dat Letland bij de toetreding niet operationeel zal zijn.

5. CONCLUSIES

Dankzij de gecoördineerde inspanningen van de drie instellingen - de Raad, het Parlement en de Commissie - hebben de lidstaten van de EU het nodige gedaan om aan hun verplichtingen te voldoen en lijkt de situatie bevredigend, op voorwaarde dat Oostenrijk, Griekenland en Luxemburg de nodige maatregelen nemen om tijdig klaar te zijn.

De situatie in Oostenrijk, Griekenland en Luxemburg moet van nabij worden gevolgd en de handelaren moeten worden aangemoedigd zich op het geautomatiseerde systeem voor douanevervoer aan te sluiten.

Wat de partijen bij de overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer betreft, worden geen problemen verwacht met Zwitserland en Noorwegen aangezien alle douanekantoren van deze landen op het NCTS zijn aangesloten. Met Tsjechië worden evenmin problemen verwacht omdat alle kantoren eerlang worden aangesloten. IJsland zal evenmin een probleem vormen aangezien dit land slechts weinig te maken heeft met douanevervoer.

Slowakije en Hongarije zullen het systeem vermoedelijk reeds vóór hun toetreding tot de Europese Unie beginnen toepassen. Voor Polen is evenwel reeds een aantal moeilijkheden vastgesteld en de situatie in dit land moet derhalve van nabij worden gevolgd.

De andere kandidaat-lidstaten, ook diegene die geen partij zijn bij de overeenkomst betreffende een regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer, zullen aan de toetredingsvoorwaarden moeten voldoen. De Commissie is derhalve voornemens de implementatie van het NCTS in deze landen, in het bijzonder Letland, op de voet te volgen.

Teneinde de voordelen van het NCTS voor de volledig operationele douanediens- ten en handelaren in stand te houden, is de Commissie voornemens indien nodig de douanediens- ten die nog niet volledig operationeel zijn te verzoeken ad hoc maatregelen te nemen opdat douanevervoertransacties die met toepassing van het NCTS zijn begonnen zonder vertragingen worden afgehandeld, zelfs indien het douanevervoer eindigt in een kantoor dat niet op het NCTS is aangesloten.